

ПРОГНОЗ РОЗМНОЖЕННЯ

клопа шкідливої черепашки та загрози посівам колосових культур

Оперативні дані щодо кількісного та якісного стану популяції клопів свідчать, що заселеність посівів личинками черепашки на рівні багаторазового перевищення показників нині діючих ЕПШ спостерігатиметься майже всюди, але перш за все в південних, південно-східних, центральних та прилеглих до них областях — Вінницькій, Київській, Полтавській та Черкаській. Чисельність шкідників, переважно першого-третього віків, наприкінці третьої декади травня (цвітіння — початок формування зерна озимої пшениці) в деяких регіонах Степу вже становила 0,5—4 екз./м², на окремих площах Луганської, Миколаївської області — до 6, осередково — до 18 екз./м² (Донецька, Запорізька, Харківська обл.).

У Лісостеповій зоні, зокрема у Вінницькій, Київській, Полтавській та Черкаській областях, де на період підготовки даної публікації (27.05.12 р.) посіви озимої пшени-

Д.М. ФЕЦИН,
кандидат сільськогосподарських наук
О.М. ОРЛОВА,
начальник відділу прогнозування та фітосанітарної діагностики
Головдержзахисту

ці перебували у фазі колосіння — цвітіння, а ярый ячмінь колосився, спостерігалось відродження личинок першого віку. Заселеність посівів ними в більш ранні строки, порівняно з минулорічними, свідчить про ймовірність подальшого зростання заселеності посівів у цих областях.

Крім зростання чисельності черепашки, відбуватиметься подальше збільшення її частки серед інших видів хлібних клопів у північних та південно-західних регіонах, більш віддалених від постійних осередків і резервацій розмноження шкідни-

ка, зокрема в Сумській, Тернопільській, Хмельницькій, Чернігівській областях.

Для захисту посівів від шкідливої черепашки слід застосовувати хімічний метод. При визначенні доцільності застосування інсектицидів проти клопів, які перезимували, та личинок слід враховувати різноякісний характер пошкоджень, що наносить шкідник посівам. Дорослі клопи, живлячись тільки вегетативними органами рослин, пошкоджують переважно центральне стебло і спричиняють тільки кількісні втрати врожаю. Захист посівів від клопів, які перезимували, економічно й екологічно доцільно здійснювати зразу після завершення заселення ними посівів за рівнів заселення: озимої пшениці — 2 екз./м² і більше; ярого ячменю і пшениці — 0,5—1 екз./м² і більше.

На відміну від клопів, які перезимували, їх личинки живляться лише зерном. Пошкоджені зерна внаслідок руйнівної дії протеолітичних ферментів клопів на клейковинний комплекс різко погіршують хлібопекарські та насінневі властивості врожаю. Враховуючи те, що наразі популяції хлібних клопів перебувають переважно в стадії личинок, захищати посіви слід безпосередньо від них. Останні дані щодо рівнів заселення посівів личинками черепашки свідчать, що майже у всіх вищевказаних регіонах необхідно здійснювати захисні заходи.

Для захисту посівів від личинок черепашки та супутніх видів фітофагів (хлібні жуки, злакові попелиці, трипси, інші) слід застосовувати один із рекомендованих інсектицидів (див табл.) та дотримуватись санітарних строків для кожного із них.

Перелік дозволених інсектицидів для захисту посівів зернових колосових культур (Рекомендації Інституту захисту рослин НААН)

Шкідники та ЕПШ	Препарат та норми витрати препаратів, кг, л/га, л/т
ОЗИМИ ЗЕРНОВІ КУЛЬТУРИ	
Шкідлива черепашка: 2 і більше личинок на 1 м ² у посівах сильних і цінних сортів пшениці, на решті посівів 4—6, в насінневому ячмені 8—10 личинок. Пшеничний трипс: 40—50 екз. на колос. Злакові попелиці: 20—30 екз. на стебло	Обприскування посівів: Актара 25 WG, 0,1—0,14 кг/га; Акцент, к.е., 1,5 л/га; Альфагард, к.е., 0,15 л/га; Біммер, к.е., 1—1,5 л/га; Бішка, к.е., 1,5 л/га; Блискавка, к.е., 0,1—0,15 л/га; Данадим стабільний, к.е., 1—1,5 л/га; Діазол, в.е., 1,5—1,8 л/га; Енжіо, к.с., 0,18 л/га; Карате Зеон, м.к.с., 0,15 л/га; Каратель ЕС, к.е., 0,15—0,2 л/га; Піринекс, к.е., 1—1,2 л/га; Піринекс супер, к.е., 0,4—1 л/га; Протеус, о.д., 0,5—0,75 л/га; Сумі-альфа, к.е., 0,2—0,25 л/га; Фуфанон, к.е., 1,2 л/га; Ф'юрі, в.е., 0,07 л/га; Фастак, к.е., 0,1—0,15 л/га; Циперкілом, к.е., 0,2 л/га; Фатрином, к.е., 0,1—0,15 л/га; Оперкотом, з.п., 0,15 кг/га; Штефесін, к.е., 0,25 л/га. Фосфорорганічні препарати застосовувати у сумішах.
ЯРИ ЗЕРНОВІ КОЛОСОВІ КУЛЬТУРИ	
Клоп шкідлива черепашка, личинки на 1 м²: пшениця — 1—2 на твердих сортах; 4—6 на м'яких сортах; ячмінь — 8—10 в насінневих посівах; 20—25 у товарних посівах. Личинки трипсів: 40—50 екз. на колос. Попелиці: 15—25 екз. на стебло	Вибіркове або суцільне обприскування посівів: Актара 240 SC, к.с., 0,15 л/га; Акцент, к.е., 1,5 л/га; Альтекс, к.е., 0,1—0,15 л/га; Альфагард, к.е., 0,15 л/га; Бішка, к.е., 1,5 л/га; Біммер, к.е., 1—1,5 л/га; Блискавка, к.е., 0,1—0,15 л/га; Бульдок, к.е., 0,25 л/га; Діазол, в.е., 1,5—1,8 л/га; Карате Зеон, м.к.с., 0,15—0,2 л/га; Протеус, о.д., 0,5—0,75 л/га; Фастак, к.е., 0,1—0,15 л/га; Циперкіл, к.е., 0,2 л/га